

Tisková zpráva ze dne 29. 3. 2024

Noví držitelé ocenění Blanický rytíř a Zvláštní ceny blanických rytířů

Vlašim. Neziskové organizace Podblanicka ocenily čestným titulem Blanický rytíř tři nové osobnosti, které se významně zasloužily o ochranu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví kraje. Jsou jimi Pavel Hoza, Věra Kapková a Jiří Šesták. Podruhé byla také udělena Zvláštní cena blanických rytířů za mimořádný čin obohacující region Podblanicka. Tu získal Jindřich Nusek. V letošním roce porota vybírala ze čtyřiceti jedna nominovaných osobností a tři záslužných počinů.

Od počátku vyhlašování v roce 1999 obdrželo ocenění Blanický rytíř již sedmdesát čtyři osobností. Letos rozhodla porota složená ze zástupců jednotlivých nevládních organizací o udělení ceny Blanický rytíř těmto osobnostem (uvádění dle abecedy):

- **Pavel Hoza**, za celoživotní dílo, zejména za významnou literární a kulturní činnost na Podblanicku,
- **Věra Kapková**, za celoživotní dílo, zejména za významný přínos k uchování historické paměti o životě v Sedlci-Prčici,
- **Jiří Šesták**, za celoživotní dílo, zejména za mnohaletou kronikářskou činnost v obci Postupice.

Podruhé v letošním roce porota udělila také cenu za zajímavý a inspirativní počin obohacující region Podblanicka pod názvem **Zvláštní cena blanických rytířů**. Porota vybírala ze tří nominací, ze kterých byl oceněn **Jindřich Nusek** za sestavení unikátní monografie „Budování knížecího snu. Krajinářský park ve Vlašimi v 18. a 19. století“.

Ocenění kromě diplomu a odznaku Blanického rytíře obdrželi také jedinečnou

hodnotnou sochu Blanického rytíře s kamenem z hory Blaník, jejímž autorem je umělecký kovář Bohumil Hrubeš. Držitel Zvláštní ceny blanických rytířů si vedle diplomu odnesl originální obraz Mgr. Stanislava Příhody, regionálního výtvarníka a rovněž nositele ocenění Blanický rytíř.

Slavnostního ceremoniálu, které proběhl na Velký pátek v obřadním sále vlašského zámku, se účastnili hosté kulturního, společenského i politického života regionu. Pozvání přijala řada zástupců měst a obcí Podblanicka i mnoho dalších hostů. Ve Vlašimi je přivítal starosta města Mgr. Luděk Jeništa a za Středočeský kraj se slova ujala radní pro životní prostředí a zemědělství Mgr. Jana Skopalíková. Za starostky a starosty Podblanicka k rytířům promluvila starostka města Sedlec-Prčice Miroslava Jeřábková. Generálním sponzorem udělování ocenění Blanický rytíř je akciová společnost RABBIT Trhový Štěpánov.

Vyhlášením letošních cen **se zároveň otevírá příjem nominací nových Blanických rytířů a počinů, které si zaslouží Zvláštní cenu blanických rytířů**. Další ocenění budou vyhlášeni na Velký pátek příštího roku, což bude 18. dubna 2025.

Pavel Pešout, Jiří Pavelka

Kontakty: pavel.pesout@csop.cz, 317 845 169

jiri.pavelka@csop.cz, 608 084 126

www.blanickyrytir.cz

Fotografie 1: Sošky rytíře s kamenem z Velkého Blaníku. Autorem díla je umělecký kovář Bohumil Hrubeš (*foto: Jakub Joachim*).

Fotografie 2: Noví držitelé ocenění. Zleva: Jindřich Nusek, Pavel Hoza, Věra Kapková a Jiří Šesták, za kterého cenu přebrala dcera (*foto: Jakub Joachim*).

Fotografie 3: Jindřich Nusek spolu se Zvláštní cenou blanických rytířů obdržel originální obraz regionálního umělce Stanislava Příhody (*foto: Jakub Joachim*).

Fotografie 4: Hosty ceremoniálu přivítala také radní pro životní prostředí a zemědělství Jana Skopalíková (*foto: Jakub Joachim*).

Kompletní znění nominací:

Rozhodnutím neziskových organizací z Podblanicka získává čestné ocenění „Blanický rytíř“ Pavel Hoza, za celoživotní dílo, zejména za významnou literární a kulturní činnost na Podblanicku.

Pedagog, básník a prozaik Mgr. Pavel Hoza se narodil 5. ledna 1964 v obci Slověnice. Po základní škole v Divišově nastoupil v roce 1978 na čtyřleté gymnázium ve Vlašimi. Poté vystudoval Pedagogickou fakultu v Českých Budějovicích se zaměřením na češtinu a dějepis. Po absolvování vysoké školy působil krátce na Základní škole v Krhanicích. V roce 1986 se přestěhoval do Benešova, kde se ve stejném roce vzali s manželkou Věrou, která jej v jeho činnosti aktivně podporuje. Od začátku školního roku 1989 začal Pavel Hoza vyučovat na Gymnáziu Benešov, kde působí dodnes. Za více než 30 let vyučoval několik generací studentů. K jeho žákům se řadí např. historici Radovan Cáder nebo Luboš Velek. Jako středoškolský profesor vyniká svojí pečlivostí a širokým přehledem, který se svým studentům snaží předávat.

Širší veřejnost jej zná především jako spisovatele a básníka. Jeho první texty začaly vznikat již během studií na střední škole. Z regionálních periodik přispíval do *Benešovského kalendáře*, dále např. do *Jiskry* nebo *Benešovského deníku*. Psaní básní do *Benešovského kalendáře* inicioval Erich Renner, konkrétně se jednalo o sérii textů vážících se k měsícům v roce. Nejen tyto texty následně vyšly v Hozově knižním debutu v roce 1995 v básnické sbírce *Archeologie svědomí*. O rok později následovala autobiografická kniha *Kámen a voda*, kde se vrací ve svých vzpomínkách k svému dětství prožitému ve Slověnicích. Další básnické sbírky vyšly v letech 1998 *Kam vedou stopy*, 2001 *Andělé stromů* a 2008 *Uloupená duše*. Pavel Hoza postupně přesáhl regionální význam, psal např. pro časopis *Souvislosti* nebo pro Český rozhlas Vltava připravil a namluvil téměř třicet esejů, které vyšly knižně v roce 2022 pod názvem *Neviditelný člověk: Eseje a portréty*. Nejrozsáhlejším textem této knihy je esejistický portrét *Vyhasnout jako milíř v lese* věnovaný osobnosti a dílu básníka Vladimíra Janovce, který je rovněž spojen s regionem Podblanicka.

Kromě vlastní tvorby organizuje autorská čtení dalších spisovatelů, studentů benešovského gymnázia nebo jiné literární pořady, ty se konají v současné době v Café na slovíčko. V roce 2016 založil Benešovský literární festival, který se již stal pevnou součástí kulturního života ve městě a probíhá vždy v březnu a dubnu. V roce 2023 proběhl již osmý Literární večer na zámku v Třebešicích u Divišova, který Pavel Hoza rovněž organizuje. Původně nabídl novým majitelům zámku, že uspořádá jednorázovou akci s cílem podpořit obnovu zámku. Událost ovšem měla takový úspěch, že se z ní stala každoroční tradice.

Kromě literární činnosti se Pavel Hoza věnuje i svému druhému vystudovanému oboru – historii. Ačkoliv tímto směrem vydal „pouze“ dvě knihy, tak možná o to více stojí za to je ocenit. K historii jej přivedla paní učitelka Doležalová v Divišově, rovněž

měl rád vyprávění svého otce a prarodičů. V roce 2005 vyšla kniha *Slověnice, dějinný příběh malé obce na Podblanicku*, a to jako samostatná příloha časopisu *Pod Blaníkem*. Historici si dovedou dobře představit, jak muselo být pro autora náročné nalézt a sestavit všechna fakta dohromady. Zejména u takto malé obce, u kterých se obecně informace skládají velmi pomalu, a to po malých „střípkách“. Navíc pokud se autor věnuje celé historii obce a nezaměřuje se pouze na určité časové období. Druhou knihou věnující se historii je *Benešov na přelomu milénia: (1998–2013)* z roku 2015, ve které reflektuje nejnovější dějiny Benešova. Pavel Hoza se rovněž podílel na dílech Ivany Preislerové *Vlašim nejen ve 20. století a Domašín v době občanské*, a to hlavně jako korektor.

O jeho niterném vztahu k regionu a rodné vesnici asi nejlépe svědčí citát z jeho práce *Slověnice – dějinný příběh malé obce na Podblanicku*: „Kdykoliv se vracím se do Slověnic, ať už zimní cestou přes Divišov, anebo tou letní přes Bílkovice, uvědomuji si, že jsem odtud vlastně nikdy neodešel. Řadu let žiji sice jinde, ale nikdy jsem nedokázal překonat pás polí a kopců obklopující vesnici, jen zdánlivě ztracenou uprostřed lesů a drobných hor...“

Rozhodnutím neziskových organizací z Podblanicka získává čestné ocenění „Blanický rytíř“ Věra Kapková, za celoživotní dílo, zejména za významný přínos k uchování historické paměti o životě v Sedlci-Prčici.

Věra Kapková se narodila 14. září 1936 v Praze a podstatnou část svého života prožila v Úvalech u Prahy. Její tatínek byl zastřelen německými nacisty na konci 2. světové války, proto žila jen sama s maminkou. Od dětství pravidelně navštěvovala své prarodiče a strýce žijící v Prčici, v roce 1990 se pak přestěhovala do Prčice natrvalo.

V polovině 90. let 20. století se připojila k okruhu autorů nově založeného vlastivědného sborníku Český Merán, do kterého svými články a studiemi pravidelně přispívá po celou dobu jeho existence. Ve stejné době také začala soustavně zpracovávat vzpomínky vyprávěné její maminkou Julií a postupně je otiskovat v sedlecko-prčickém měsíčníku Náš domov v cyklu „Prčické střípky“. Tato její letitá publikační činnost vyústila v souborné vydání všech historických článků i zaznamenaných vzpomínek v jednom knižním svazku nazvaném „*Prčické střípky a jiné příběhy z Českého Meránu*“ v roce 2018. Knížka vzbudila v našem kraji velkou pozornost, její první vydání bylo brzy rozprodané, proto byl na konci roku 2023 realizován dotisk.

V textech Věry Kapkové se ve vyprávění předávaném z generace na generaci dostáváme až k událostem a osobním příběhům rodinných předků v polovině 19. století. Těžištěm vzpomínek jsou příběhy různých rázovitých postav Prčice především tzv. první republiky. Z vyprávění se dozvídáme o postavách, které v místě našeho bydliště žily před sto lety a které by už dávno zavál čas. Jsme svědky drobných příhod z jejich každodenního života, dozvídáme se ale také o tragédiích, o kterých psal kdysi i dobový tisk, ale dnes už by byly zapomenuté. Zvláště cenná jsou zaznamenaná svědectví o těch prčických spoluobčanech, které nikdo z jejich potomků uchovat v paměti nemohl, protože téměř všichni byli zavražděni v koncentračních táborech za 2. světové války, tedy svědectví o spoluobčanech židovského původu zachycené v článku „Vzpomínky na prčické Židy“.

Jako amatérská historička za sebou Věra Kapková zanechává kus důkladné práce. Za jejími články stojí pečlivé prostudování odborné literatury a návštěvy státních archivů. Při opatřování podkladů a doprovodného materiálu pro své články sesbírala od místních občanů řadu informací a fotografií, které by jinak zůstaly ležet v rodinných albech a pravděpodobně by se poztrácely, aniž by se s nimi mohla seznámit širší veřejnost. Povědomí o narůstající hodnotě zdánlivě obyčejných dokumentů, tiskovin a předmětů měli už její strýc a maminka, po kterých zdědila řadu cenných archiválií. Věra Kapková je nejen pečlivě uchovává, ale také je utřídila a opatřila důležitými komentáři vysvětlujícími jejich kontext. Unikátní je sbírka pozvánek na plesy různých spolků celé první poloviny 20. století, ze které vyšly ukázky i

v časopise Pod Bláníkem a která se snad brzy dočká knižní edice. Dále jde například o fotografie, písemnosti a odznaky Spolku prčických rodáků či protokol Občanské besedy, díky kterým je možné učinit si představu o činnosti spolků v prvorepublikovém městečku.

Věra Kapková nejen dokumentuje a publikuje, ale věnuje se také přednáškám na různá historická témata spojená s naším krajem.

Rozhodnutím neziskových organizací z Podblanicka získává čestné ocenění „Blanický rytíř” Jiří Šesták, za celoživotní dílo, zejména za mnohaletou kronikářskou činnost v obci Postupice.

Jiří Šesták se narodil 24. dubna 1944. Pochází z rodiny postupického starousedlíka Václava Šestáka, jenž pracoval dlouhá léta jako vedoucí místní pošty. Jiří se po ukončení základní školy vyučil spojovým montérem, později absolvoval střední spojovatelskou školu. Poté po celou dobu až do důchodového věku pracoval v oboru jako mechanik spojů u Okresní správy spojů v Benešově, později Telekom. V roce 1966 se oženil s Marií, rozenou Konrádovou, se kterou společně vychovali tři dcery.

Jiří Šesták se vždy zajímal o historii obce Postupice a okolí, a tak v roce 1991 navrhlo obecní zastupitelstvo v Postupicích panu Jiřímu Šestákovi, stát se novým obecním kronikářem. Jelikož jako místní rodák má ke svému rodišti hluboký vztah, tak tuto práci přijal. Kromě této kronikářské práce, která se stala jeho koníčkem, se zabývá nejen badatelskou činností zaměřenou na historii celého regionu, ale i genealogií. Též se dlouhodobě věnuje sběratelství místopisných pohlednic, dopisnic, historických dokumentů, např. staré rodné listy, pracovní knížky a další artefakty. Jedním z velkých přínosů této obsáhlé a výjimečné sbírky je také datace mnoha pohlednic s doplněním popisu místa a osob. V současné době má pohlednice a dokumenty převedené do digitální podoby. Nejenom díky této sbírce, ale také díky zaznamenaným vzpomínkám pamětníků pomohl často při dohledávání a tvorbě rodokmenů nebo při pátrání v rodinné historii, kdy se na něj obraceli lidé z různých koutů republiky i ze zahraničí. Je členem redakční rady Postupického zpravodaje, od roku 2006 připravoval pravidelné rubriky *Historické pohlednice z Postupic a okolí*, *Historické snímky a současnost*. Dále do zpravodaje přispívá články k historickým událostem obce nebo k jednotlivým stavbám, místům i osobnostem Postupicka. Připravoval výstavy historických pohlednic a kronik místních spolků na postupickém Obecním úřadě a na Základní škole v rámci oslav výročí otevření budovy. Také jeho zajímavé a obsáhlé přednášky, především k tématu povodně v roce 1906, byly vždycky hojně navštěvované.

Dříve se věnoval aktivně sportu, zejména cyklistice, triatlonu, ale také zimním sportům a cestování.

Jiří Šesták, dokud mu to zdraví umožňovalo, vynikal svou aktivitou, prací pro obec, ochotou a vstřícností.

Rozhodnutím neziskových organizací z Podblanicka získává Zvláštní cenu blanických rytířů za čin v roce 2023 Jindřich Nusek, konkrétně za sestavení jedinečné monografie „Budování knížecího snu. Krajinářský park ve Vlašimi v 18. a 19. století“

Vlašimský park, v době svého rozkvětu jeden z nejvýstavnějších, nejhodnotnějších a nejoriginálnějších zahradnických počinů ve střední Evropě, proslavený nejen mezi odbornou veřejností, ale i mezi výtvarníky, hudebníky a dalšími obdivovateli zahradního umění, postupně v minulém století tak zchátral, až upadl téměř v zapomnění. Význam parku si v osmdesátých letech minulého století uvědomovala pouze hrstka historiků a konzervátorů památkové péče a ochrany přírody. Po roce 1989 se zejména úsilím Českého svazu ochránců přírody Vlašim podařilo osud parku zvrátit. Dnes je park udržován, využíván hojně k rekreaci místních obyvatel a je cílem množství turistů. Dosud však chyběla dokumentace historického vývoje parku a popis jeho kulturních hodnot. Tuto mezeru se v r. 2023 podařilo zaplnit PhDr. Jindřichu Nuskovi sestavením výpravné monografie „Budování knížecího snu. Krajinářský park ve Vlašimi v 18. a 19. století“. Objemnou knihu vydal v závěru roku 2023 Český svaz ochránců přírody Vlašim a Muzeum Podblanicka jako 22. samostatnou přílohu časopisu Pod Bláníkem.

Jindřich Nusek zde na více jak 300 stranách seznamuje s výsledky svého sedmnáctiletého výzkumu vlašimského zámeckého parku, zintenzivněného zejména v posledních deseti letech, kdy přineslo bádání v českých archivech, a především v materiálech archivu Auerspergů ve Vídni množství nových dosud chybějících a nepublikovaných informací. A prakticky prvně také zásadně využil zámeckou rodovou knihovnu ve Vlašimi. Jindřichu Nuskovi se podařilo odpovědět na otázky datace jednotlivých objektů či autorství jejich výzdoby. Popis nejstaršího období založení parku se tak zaplnil i jmény řemeslníků, kteří pocházeli zejména z Vlašimi a blízkého okolí. Přesto, že je hlavní ambice knihy faktografická a je vybavena bohatým citačním a poznámkovým aparátem, podařilo se autorovi prezentovat obrovské množství informací poutavou formou pro široký okruh čtenářů. S velmi bohatým obrazovým doprovodem vč. výřezů dobových map a projektových dokumentací je čtenář provázen všemi čtyřmi vývojovými etapami, jak je na základě studia archiválií Jindřich Nusek vymezil. Tato výpravná monografie v plnobarevném provedení, která by nemohla vzniknout bez dlouholetého soustředěného systematického úsilí autora a podpoře mnoha spolupracujících odborných institucí, má jednoznačně nadregionální význam. Nejen rozsahem, publikováním dosud neznámých informací, ale i zasazením popisu jednotlivých vývojových etap parku a jednotlivých objektů do evropského kontextu. Monografie Jindřich Nuskova tak může být vzorem pro obdobné zpracování dalších významných rodových areálů a zámeckých parků konce 18. a 19. století.

Historik Jindřich Nusek působí v Muzeu Podblanicka. Vystudoval dějiny umění a v programu sociologie také environmentalistiku na Masarykově univerzitě. Zaměřuje

se na výzkum a dokumentaci kulturního vývoje Podblanicka v 16. – 19. století a systematickým využíváním německojazyčných zdrojů se mu podařilo doplnit sérii dosud málo známých témat, jako jsou např. vazby korunního prince Rudolfa k Vlašimi. Hojně výsledky svého badání publikuje v odborných a popularizačních periodicích, působí dlouhodobě v redakční radě časopisu Pod Blaníkem, autorsky připravil řadu výstav pro veřejnost a inicioval nový výzkum historie zámeckého parku ve Vlašimi.